

Aan Minister van BZK
Van pSG

nota

Toelichting agentschapsaanvraag RBL (Beslisnota naar TK)

Nota actief openbaar
JA

Onze referentie
2022-0000639220

Datum
10 november 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aanleiding

In 2021 is door de SG BZK een besluit genomen over de ontwikkelrichting van het Agentschap Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR). Onderdeel daarvan is om de UBR|Rijksbeveiligingsorganisatie (RBO) & de UBR|Interdepartementale Post- en Koeriersdienst (IPKD), op te laten gaan aan in een agentschap 'Rijksorganisatie Beveiliging en Logistiek' (RBL). Het Ministerie van Financiën heeft op 10 juni 2022, zonder aanvullende voorwaarden, ingestemd met deze agentschapsaanvraag. Na goedkeuring door de ICBR¹ (5 juli 2022) en het SGO² (31 augustus 2022) is nu aanbieding aan de Ministerraad (MR) aan de orde. Na instemming door MR wordt het voorgenomen besluit ter kennis van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (TK) gebracht. Indien de TK zich niet uitspreekt tegen het voorgenomen besluit³ wordt het besluit tot instelling van het agentschap ondertekend door u en de Minister van Financiën. Vervolgens vindt publicatie in de Staatscourant plaats en zal de Algemene Rekenkamer worden geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

- Na akkoord van de MR de documenten i.r.t. de agentschapsaanvraag RBL versturen naar de Tweede Kamer.

Kern

In het kader van de doorontwikkeling van het DG VBR⁴ en de daaruit voortvloeiende herpositionering van de onderdelen van Uitvoeringsorganisatie bedrijfsvoering Rijk (UBR) is een aanvraag voor Agentschapsvorming RBL opgesteld. Op 5 juli 2022 heeft de ICBR positief geadviseerd over doorgeleiding van de Agentschapsaanvraag naar het SGO. Op 31 augustus heeft het SGO positief geadviseerd over doorgeleiding naar de Ministerraad. In essentie gaat het om een financieel-administratieve herpositionering van RBO-IPKD vanwege de doorontwikkeling van het UBR-agentschap per 1-1-2023. Hierover zijn bindende afspraken gemaakt tussen Bestuurder UBR en Ondernemingsaad (OR) in juli 2022. De agentschapsvorming leidt niet tot boventaligheid of overtolligheid voor RBO en IPKD – alle medewerkers behouden hun rechtspositie en gaan 'As-Is' over naar RBL.

¹ Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijk

² Secretarissen-Generaal Overleg

³ Overeenkomstig de procedure vastgelegd in artikel 2.20, tweede tot en met vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2016,

⁴ Directoraat-Generaal Vastgoed & Bedrijfsvoering Rijk

Toelichting

De reden om voor RBL de status van baten-lastenagentschap aan te vragen is het voornemen om RBL als zelfstandig onderdeel binnen het ministerie te positioneren, met een eigen governance en medezeggenschap. RBL maakt nu nog onderdeel uit van het agentschap Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR) en voert zodoende al een baten-lastenadministratie. Gezien de aard van het werk en activiteiten is het voor RBL wenselijk dat zij het voeren van een baten-lastenadministratie kunnen continueren. Dit heeft ook de nadrukkelijke steun van de Ondernemingsraad (OR).

Het ministerie van Financiën heeft inmiddels haar instemming voor het agentschap RBL verleend, waarmee zij expliciet aangeeft dat RBL voldoet aan de voorwaarden die in de Regeling Agentschappen worden gesteld.

Onze referentie

2022-0000639220

Datum

10 november 2022

De minister van Financiën stelt in de Regeling agentschappen de volgende eisen aan de instelling van een nieuw baten-lastenagentschap:

1. Een verwachte omzet of verwachte ontvangsten heeft van meer dan € 50 miljoen op jaarbasis;
2. Een resultaatgericht sturingsmodel heeft;
3. Doelmatiger gaat werken dan als een regulier dienstonderdeel van het betrokken ministerie en aangeeft hoe het dienstonderdeel als agentschap de doelmatigheid tenminste gedurende de vijf daarna volgende jaren verder zal ontwikkelen;
4. Een zodanig verband kan leggen tussen uitgaven, kosten en prestaties, dat bekostiging op basis van prestaties mogelijk is (kostprijsmodel);
5. Een voldoende kwaliteitsniveau van de financiële functie en het financieel beheer kan waarborgen;
6. De afschrijvingskosten meer dan 5% van de totale lasten.

De keuze voor een agentschap

Voor RBL is de organisatievorm agentschap gekozen. De organisatievorm agentschap kent haar grondbeginselen in het principaal-agentmodel waarbij wordt voorondersteld dat de opdrachtgever (principaal) en opdrachtnemer (agent) niet vanzelfsprekend congruente belangen hebben. Dit model werkt vanuit de principes van new public management (NPM) dat aandacht heeft voor het bevorderen van bedrijfsmatig denken en handelen binnen de publieke dienstverlening.

De organisatievorm agentschap is middels een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) geëvalueerd. In dit rapport "*samen werken aan publieke waarde*" zijn vier typologieën van agentschappen onderscheiden, waarbij RBL te typeren valt als een output-georiënteerd agentschap. Dit type wordt gekenmerkt door een vrij concreet producten- en dienstenaanbod en een beperkte politieke dynamiek.

Het IBO-rapport is voor dit type eensluidend: het agentschapsmodel werkt in de basis goed, maar verbeteringen zijn mogelijk. Uiteindelijk is dit ook uitgewerkt in een voorkeursvariant waarbij agentschappen meer ruimte krijgen voor governance, bekostiging etc. Dit zgn. 'stewardshipmodel' heeft de voorkeur, omdat opdrachtgever (principaal) en opdrachtnemer (agent) weldegelijk congruente belangen hebben. Dit staat ook opgetekend in het programma Werk aan Uitvoering en de brede evaluatie voor de organisatiekaders van overheidsorganisaties op afstand (kenmerk: 2022-0000503322). Binnen BZK omarmen wij deze uitgangspunten in de sturing richting uitvoeringsorganisaties.

RBL is een outputgeoriënteerde organisatie die voor haar primair proces en bedrijfsvoering baat heeft bij een bedrijfsmatige manier van werken (o.a. batenlastensystematiek). Met de handvatten die het IBO-agentschappen biedt dienen we dit, binnen de organisatievorm van een agentschap, te combineren met een sturingsfilosofie cf. het stewardshipmodel. Daarbij is handelen vanuit vertrouwen en co-creatie tussen beleid en uitvoering het belangrijkste uitgangspunt. Voor RBL wordt de focus op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid niet volledig verlaten, maar komt er explicieter ruimte voor waarden als legitimiteit, ambtelijk vakmanschap, veiligheid etc. Met deze uitwerking -waarbij we een bedrijfsmatig model combineren met vertrouwen en verbinding tussen beleid en uitvoering- kan RBL zich focussen op adequate dienstverlening binnen het Rijk, maar ook aansluiting zoeken op de vele maatschappelijke opgaven waarvoor we als BZK/Rijk gesteld staan.

Aansluiting op maatschappelijke opgaven

Ondanks dat RBL in de kern gericht is op de *interne* bedrijfsvoering van de rijksoverheid werkt RBL samen met andere partners aan maatschappelijke opgaven, o.a.:

- 1) Beveiliging van het asielzoekerscentrum in Ter Apel;
- 2) Bezorging van zelftesten aan onderwijsinstellingen.
- 3) Bezorging van gerechtelijke brieven;
- 4) Beveiliging van méér dan 100 Rijksevenementen van (inter)nationaal belang.

Deze activiteiten laten zien dat RBL direct bijdraagt in uitdagende maatschappelijke situaties (beveiliging asielzoekerscentrum en bezorging zelftesten aan onderwijsinstellingen), maar ook een bijdrage levert aan meer structurele maatschappelijke opgaven zoals het waarborgen van de democratische rechtstaat middels de bezorging van gerechtelijke brieven en de beveiliging van rijksvastgoed en méér dan honderd Rijksevenementen.

We moeten een toekomstbestendig RBL hebben. Hiervoor gaat in ieder geval de veel directere governancestructuur, die een eigenstandig agentschap kent, helpen. Zo krijgt RBL een eigen driehoek met eigenaar, opdrachtgever(s) en opdrachtnemer, aangevuld met de rollen die we hanteren voor alle SSO⁵'s conform het gedachtegoed van het programma SGO-5 (o.a. kadersteller, financieel deskundige). RBL krijgt daarmee ook een 'eigen' Bestuurlijk Overleg. Voorheen waren RBO en IPKD slechts een onderdeel van de governancestructuur van het agentschap UBR waarmee er in beperkte mate sprake was van integrale sturing op de dienstverlening. In de nieuwe constellatie zal er met opdrachtgever(s) en afnemer(s) directer gestuurd kunnen worden op de kwaliteit van de dienstverlening van RBL, maar ook de bijdragen die RBL kan leveren aan uiteenlopende maatschappelijke opgaven⁶.

Bovenstaande passage aangaande de governance rondom RBL is één van de zes voorwaarden waarin RBL heeft voldaan volgens het ministerie van Financiën. In de bijgevoegde brief aan de MR en TK vindt u een verdere uiteenzetting hiervan. Voor u als minister wil ik, aanvullend op de bijgevoegde documentatie, nog kort hieronder stilstaan bij het perspectief van de medewerker en een conclusie meegeven.

⁵ Shared Service Organisatie

⁶ Denk hierbij ook aan een prioriteringsdiscussies t.a.v. capaciteitsverdeling van RBL.

Perspectief van de medewerker

Voor de medewerkers verandert er niets. De organisatievorm van RBO en IPKD blijft een agentschap (van agentschap UBR naar agentschap RBL). Dit heeft ook de actieve steun van de Ondernemingsraad (OR).

In een convenant tussen met de OR UBR is ook afgesproken dat er geen boventalligheid of baanverlies zal zijn tijdens of na de herinrichting van de UBR-onderdelen. Dat geldt uiteraard ook voor alle medewerkers van RBL. Verder is afgesproken dat de OR deel uitmaakt van de selectiecommissie van de drie nieuwe functies in de topstructuur. In het convenant staat expliciet dat de OR akkoord gaat met het nieuwe agentschap onder voorbehoud van instemming, en dat bij ontbreken hiervan contact wordt gezocht met de OR.

Daarnaast geldt wel dat vanuit het oogpunt van bedrijfshygiëne, en in lijn met de brief die u heeft gestuurd aan de Kamer n.a.v. het cultuuronderzoek bij RBO-IPKD (Kamerstuk 31 490, nr. 318) wordt ingezet op integriteit (voor een sociaal veilige werkomgeving).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Onze referentie

2022-0000639220

Datum

10 november 2022

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief instelling batenlastenagentschap RBL	
2	Startdocument Agentschap RBL	